

Návrh výskumných tém pre študentské vedecké pomocné sily AR 2020/21

Katedra cestovného ruchu

a) *Názov výskumnej témy:*

Inteligentný a udržateľný rozvoj cestovného ruchu v konkurenčnom prostredí

b) *Väzba na vedecko-výskumnú činnosť pracoviska v súlade so stratégiou rozvoja vedy a výskumu na fakulte:*

Výskumná téma nadväzuje na výskumnú prioritu Katedry cestovného ruchu Udržateľný, zodpovedný a kvalitný cestovný ruch na úrovni organizácií a cieľových miest a domáci výskumný projekt VEGA Cestovný ruch 4.0: Inteligentný a udržateľný rozvoj cestovného ruchu v konkurenčnom prostredí. Spojenie inteligentného a udržateľného rozvoja cestovného ruchu je novou výskumnou témou najmä v zahraničí. Príklady z krajín, kde sa systematicky venujú inteligentnému rozvoju (napr. Španielsko, Čína, Južná Kórea a Slovinsko) dokumentujú že inteligentné a udržateľné riešenia vytvárajú synergický efekt s cieľom zvyšovať konkurencieschopnosť podnikov a cieľových miest cestovného ruchu. Na Slovensku by sa inteligentné a udržateľné riešenia v rozvoji cestovného ruchu mali zavádzať aj vzhľadom na zmiernenie súčasnej krízy, stimulovaním dopytu a zrýchlením reakcie ponuky cestovného ruchu na nepredvídateľné udalosti. Takéto smerovanie rozvoja cestovného ruchu nadväzuje aj na pripravovanú Stratégiu rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030.

c) *Opis činnosti:*

- vytváranie databáz zainteresovaných subjektov,
- pomoc pri zbere primárnych údajov od zainteresovaných subjektov a ich vyhodnocovanie,
- analýza a vyhodnocovanie sekundárnych údajov (príklady dobrej praxe),
- pomoc pri zostavovaní a distribúcii vedeckého časopisu Ekonomická revue cestovného ruchu,
- pomoc pri organizovaní workshopov, stretnutí a konferencií.

d) *Tútor:* **Ing. Tomáš Gajdošík, PhD.**

e) *Merateľné výstupy:*

- vytvorené databázy subjektov,
- prezentácia výsledkov skúmania na ŠVA 2021,
- spoluautorstvo vedeckého článku v domácom časopise,
- kvalita a včasnosť distribúcie časopisu Ekonomická revue cestovného ruchu,
- zodpovedný prístup a dodržanie termínov pri organizácii podujatí.

f) *Študentská vedecká pomocná sila:* Bc. Martin Timko

a) *Názov výskumnej témy:*

Ekonomika spoločného využívania - príležitosť pre udržateľný a konkurencieschopný rozvoj cestovného ruchu v cieľových miestach na Slovensku

b) *Väzba na vedeckovýskumnú činnosť pracoviska v súlade so stratégiou rozvoja vedy a výskumu na fakulte:*

Ekonomika spoločného využívania je novou paradigmou, ktorá vďaka del'be spotreby zefektívňuje využitie už existujúcich zdrojov a maximalizuje úžitok spotrebiteľa, resp. mieru využitia už nadobudnutého tovaru alebo služby. Vďaka informačným technológiám naberá globálny rozmer a je príležitosťou pre udržateľný rozvoj cieľových miest cestovného ruchu na Slovensku v konkurenčnom prostredí. K najvyužívanejším službám ekonomiky spoločného využívania pritom v súčasnosti patria ubytovacie a dopravné služby. V kontexte zmien správania návštevníkov v cestovnom ruchu je žiadúce dôsledne preskúmať súčasnú ponuku a dopyt po službách cestovného ruchu na Slovensku poskytovaných na princípe ekonomiky spoločného využívania a identifikovať perspektívy ich ďalšieho rozvoja so zreteľom na udržateľný a konkurencieschopný rozvoj cestovného ruchu v cieľových miestach na Slovensku.

Téma výskumu vychádza z priorit vedy a výskumu na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici do roku 2020, pričom sa sústreďí na udržateľný, zodpovedný a kvalitný cestovný ruch na úrovni organizácií a cieľových miest. Nadväzuje na projekt VEGA 1/0368/20, ako aj na plánované publikačné aktivity vybraných členov Katedry cestovného ruchu.

c) *Opis činností:*

- analýza existujúcich on-line platforiem ekonomiky spoločného využívania na Slovensku z hľadiska ponuky služieb cestovného ruchu,
- distribúcia a pomoc pri vyhodnocovaní dotazníkov určených súčasným a potenciálnym poskytovateľom služieb cestovného ruchu na princípe ekonomiky spoločného využívania a obyvateľom Slovenska ako súčasným a potenciálnym spotrebiteľom daných služieb.

d) *Tútor: doc. Ing. Kristína Pompurová, PhD.*

e) *Merateľné výstupy:*

- aktívna účasť na koordinačných poradách riešiteľského kolektívu projektu s prezentáciou dosiahnutých čiastkových výsledkov,
- počet vyplnených a vyhodnotených dotazníkov,
- aktívna účasť na Študentskej vedeckej konferencii,
- publikovanie vedeckej práce v recenzovanom vedeckom časopise.

a) *Názov výskumnej témy*

Overtourism: Nadmerný cestovný ruch a možnosti jeho merania.

b) *Väzba na vedeckovýskumnú činnosť pracoviska v súlade so stratégiou rozvoja vedy a výskumu na fakulte*

Cestovný ruch môže byť udržateľný iba vtedy, ak jeho rozvoj zohľadňuje názory návštevníkov, rezidentov a miestnych zainteresovaných na jeho rozvoji. Viaceré cieľové miesta vo svete čelia v posledných rokoch nadmernému cestovnému ruchu (overtourism). Napriek aktuálnemu poklesu návštevnosti je vhodné identifikovať nástroje, ktoré včas upozornia na nadmerný rozvoj cestovného ruchu v cieľovom mieste. Téma nadväzuje na výskumný projekt VEGA 1/0237/20 „Cestovný ruch 4.0: Inteligentný a udržateľný rozvoj cestovného ruchu v konkurenčnom prostredí“. Cieľom činnosti vedeckej pomocnej sily je spracovať metódy a nástroje identifikovania a merania nadmerného cestovného ruchu v zahraničných cieľových miestach cestovného ruchu a uviesť príklady merania nadmerného cestovného ruchu aplikovateľné v cieľových miestach na Slovensku.

c) *Opis činnosti:*

- prieskum metód a nástrojov identifikovania a merania nadmerného cestovného ruchu,
- prieskum príkladov dobrej praxe v aplikovaní nástrojov na identifikovanie a meranie nadmerného cestovného ruchu v zahraničí,
- identifikácia sekundárnych údajov, ktoré je možné použiť pri meraní nadmerného cestovného ruchu,
- zber primárnych údajov od zainteresovaných subjektov na Slovensku,
- zber primárnych údajov terénnym prieskumom,
- technická a administratívna pomoc pri vydávaní časopisu Ekonomická revue cestovného ruchu,
- organizačná a administratívna pomoc pri organizovaní konferencie a pracovných seminárov pre prax.

d) *Tútor: Ing. Matúš Marciš, PhD.*

e) *Merateľné výstupy:*

- prezentácia práce na ŠVA,
- publikovanie vedeckej práce v recenzovanom časopise,
- vypracovanie podkladov pre meranie nadmerného rozvoja cestovného ruchu na Slovensku a v zahraničí,
- včasnosť distribúcie Ekonomickej revue cestovného ruchu
- kvalita, zodpovedný prístup a dodržanie termínov pri plnení úloh spojených s organizáciou podujatí (konferencia, semináre).

a) *Názov výskumnej témy*

Radón a jeho pôsobenie na zdravie návštevníkov, zamestnancov a domáceho obyvateľstva vo vybraných kúpeľných miestach na Slovensku.

b) *Väzba na vedeckovýskumnú činnosť pracoviska v súlade so stratégiou rozvoja vedy a výskumu na fakulte*

Slovensko je krajinou, ktorá je bohatá na prírodné liečivé zdroje. Za prírodné liečivé zdroje sú na Slovensku považované prírodné liečivé vody a klimatické podmienky, vhodné na liečenie. Okrem nich sa v kúpeľných podnikoch s cieľom pozitívne ovplyvniť zdravie návštevníkov využívajú prírodné minerálne vody, prírodné liečivé soli a plyny, obsiahnuté v prírodných liečivých vodách a iných zdrojoch a takisto peloidy. Na Slovensku aktuálne pôsobí 30 štátom uznaných kúpeľných podnikov - 21 prírodných liečebných kúpeľov a 9 kúpeľných liečební, ktoré sú lokalizované v 23 kúpeľných miestach. Okrem zákonom schválených prírodných liečivých zdrojov a zdravotníckych pomôcok, ktoré sú využívané na liečbu a pozitívne ovplyvňovanie zdravia návštevníkov, sa v niektorých kúpeľných miestach môže vyskytovať zvýšená koncentrácia radónu, ktorý sa uvoľňuje z vôd a je transportovaný do dýchacieho systému človeka. Radón je prírodný rádioaktívny plyn, ktorý je klasifikovaný ako karcinogénna látka, avšak v primeranej koncentrácii môže byť využívaný aj na liečbu človeka. V Českej republike na trhu kúpeľných podnikov pôsobia Léčebné lázně Jáchymov, a.s., ktoré sa stali prvými radónovými kúpeľmi na svete s účinnosťou unikátnej liečby kúpaním vo vode s obsahom radónu. Výskyt radónu v niektorých kúpeľných miestach na Slovensku dokumentujú existujúce výskumy. Oficiálne sa však pôsobenie radónu na zdravie človeka v prírodných liečebných kúpeľoch na Slovensku nevyužíva, pretože jeho koncentrácia nedosahuje hodnoty, ktoré by mohli ovplyvniť ľudské zdravie. Za dôležité považujeme preskúmať povedomie návštevníkov, zamestnancov a domáceho obyvateľstva v kúpeľných miestach, v ktorých predchádzajúce výskumy potvrdili výskyt radónu, o účinkoch radónu na ľudské zdravie a ich skúsenosti s liečbou s pomocou využívaných prírodných liečivých zdrojov a zdravotníckych pomôcok. Téma nadväzuje na výskumný projekt „Towards effective radiation protection based on improved scientific evidence and social considerations - focus on radon and norm“ grantovej schémy HORIZONT 2020 – EURATOM. Cieľom činnosti vedeckej pomocnej sily je preskúmať dostupné sekundárne zdroje, ktoré dokumentujú existenciu radónu v kúpeľných miestach na Slovensku a uskutočniť primárny prieskum, zameraný na povedomie návštevníkov, zamestnancov a domáceho obyvateľstva v dotknutých kúpeľných miestach o výskyte radónu, o jeho pôsobení na ľudské zdravie ich skúsenosti s účinnosťou liečby s pomocou existujúcich prírodných liečivých zdrojov a zdravotníckych pomôcok.

c) *Opis činnosti:*

- Zber sekundárnych zdrojov, ktoré je možné využiť na prieskum výskytu radónu v prírodných liečebných kúpeľoch na Slovensku a jeho účinkoch na ľudské zdravie
- Realizácia sekundárneho prieskumu, zameraného na výskyt radónu v prírodných liečebných kúpeľoch na Slovensku a jeho účinkoch na ľudské zdravie s využitím kritickej analýzy
- Kvantitatívny a kvalitatívny prieskum orientovaný na návštevníkov, zamestnancov vybraných prírodných liečebných kúpeľov a domáceho obyvateľstva v kúpeľných miestach, kde bol v minulosti potvrdený výskyt radónu

*d) T*útor: **Ing. Radka Marčeková, PhD.**

e) Merateľné výstupy:

- spracovanie teoretických východísk k skúmanej téme
- spracovanie podkladov pre dotazník a rozhovor v kúpeľných miestach na Slovensku
- realizovanie online a terénneho prieskumu
- pomoc s vyhodnotením primárneho prieskumu
- prezentácia práce na ŠVA,
- publikovanie vedeckej state v recenzovanom časopise